

Minister van Infrastructuur & Milieu
T.a.v. mevrouw drs. M.H. Schultz van Haegen-Maas Geesteranus
Postbus 20901
2500 EX DEN HAAG

CC: De heer H.G.J. Kamp, mevrouw L. van Tongeren, mevrouw W.J. Mansveld, [REDACTED]
[REDACTED] Formule E-Team, de [REDACTED] en [REDACTED]

**Betreft: Vastgelopen Concessieuitgifte elektrische laadstations op verzorgingsplaatsen langs
rijkswegen**

Amsterdam, 25 November 2012

Zeer geachte mevrouw de Minister,

Wij vragen u met klem aandacht voor het navolgende.

Concessie uitgifte voor oplaadinfrastructuur

Zoals u waarschijnlijk bekend is heeft de Nederlandse Staat in 2011 een wetwijziging doorgevoerd, welke de uitgifte van concessies voor laadstations voor elektrische auto's op de verzorgingsplaatsen langs de Nederlandse snelweg mogelijk maakt. Uitgangspunt van de concessie is dat een elektrisch laadstation een derde basisvoorziening is, naast de al aanwezige basisvoorzieningen zoals een benzinestation en een wegrestaurant. Deze wetwijziging is gepubliceerd in de Staatscourant op 20 December 2011.

Het doel van deze concessie is het stimuleren van elektrische auto's door het mogelijk te maken voor ondernemers om oplaadstations te realiseren op alle verzorgingsplaatsen langs de Nederlandse snelwegen. Dit geeft een concrete invulling aan de laadinfrastructuur zijde van het overheidsdoel "200.000 elektrische auto's op de Nederlandse wegen in het jaar 2020". Immers voor een dergelijk aantal elektrische auto's zijn honderden laadstations nodig, met meerdere laders per station. De groei van het aantal elektrische auto's heeft een positief effect op verkeersemissies en luchtkwaliteit. In het recente regeerakkoord wordt dit streven bevestigd met onderstaande passage:

"Elektrisch vervoer biedt veel kansen voor Nederland. Met netbeheerders, energiebedrijven en lokale overheden worden afspraken gemaakt over de laadinfrastructuur om de groei van elektrische mobiliteit verder te stimuleren."

Onderdeel van de publicatie in de Staatcourant was de inschrijvingsprocedure voor deze concessies. Deze inschrijving opende op 10 januari 2012 en sloot op 16 januari 2012. Op 16 januari 2012 bleek dat 6 marktpartijen zich hadden ingeschreven op de in totaal 245 locaties.

Daarbij waren zowel partijen die voor enkele locaties inschreven als partijen die voor een groter aantal of zelfs alle locaties inschreven.

De 6 partijen die hebben ingeschreven zijn:

1. ANWB
2. Liandon
3. The New Motion
4. Greenflux
5. Mister Green
6. Fastned / Breesaap

Omdat er meer aanvragen waren dan te vergeven concessies zijn deze vervolgens verloot onder de zes inschrijvers. In de Staatscourant was hier ook al rekening mee gehouden door te benoemen dat aanvragen alleen gehonoreerd konden worden indien er voldoende ruimte op de verzorgingsplaats beschikbaar was. Hierbij zijn uitgangspunten: een verkeersveilige en doelmatige inrichting van de verzorgingsplaats. De lotingsprocedure werd uitgevoerd op 26 april 2012 bij het notariaat van Pels Rijcken Drooglever Fortuijn in Den Haag (hiervan vind u een afschrift in de bijlagen van deze brief).

Marktontwikkelingen sinds de publicatie in de staatscourant

Elektrisch rijden is sterk in ontwikkeling. In de afgelopen 2 jaar werden er vele nieuwe volledig elektrische en plug-in hybride auto modellen aangekondigd en geïntroduceerd. Nieuwe, snellere en betere oplaadsystemen¹ worden door autofabrikanten overeengekomen. De productiecapaciteiten van elektrische auto's zijn verveelvoudigd en het aantal elektrische auto's op de Nederlandse wegen is in minder dan een jaar vervijfvoudigd (cijfers agentschap NL). Ter illustratie, In 2011 werd nog gesproken over de productie van tienduizenden elektrische auto's. Inmiddels staan volledig op de productie van elektrische auto's ingerichte fabrieken² geschikt voor jaarlijkse productie aantallen van honderdduizenden stuks per jaar in de startblokken. Het moge duidelijk zijn dat we aan de voet staan van grote ontwikkelingen op het gebied van elektrische auto's.

Fastned - sleutelrol binnen de 6 marktpartijen

Als gevolg van de inschrijvings - en lotingsprocedure heeft FastNed concessies voor laadstations op 201 van de 245 verzorgingsplaatsen toegewezen gekregen. Daarmee vervult FastNed momenteel een sleutelrol in de ontwikkeling van de markt voor elektrische auto's in Nederland en de daarbij behorende laadvoorzieningen.

Overigens is het goed om hierbij aan te tekenen dat Fastned weliswaar een groot gedeelte van de verlate locaties gaat invullen, maar dat het totaal aantal locaties waar in de toekomst laadinfrastructuur zal komen natuurlijk veel groter is. Denk hierbij aan de ongeveer vier duizend benzinstations in Nederland. In dat licht bedient FastNed uiteindelijk een belangrijk, maar in omvang zeer beperkt deel van de oplaadmarkt.

¹ Bijvoorbeeld: CHAdeMO (www.CHAdeMO.com) en The Combined Charging system (ACEA & SAE – BMW, Volkswagen, Opel, etc)

² Denk hierbij bijvoorbeeld aan de fabrieken van: Nissan (Oppama, Sunderland, Smyrna en Barcelona), Mitsubishi (Misuzushima), Renault (Flins - France, Valladolid - Spain), BMW (Leipzig), Tesla (Fremont), Chevrolet & Opel (Detroit), Fisker (Valmet Automotive, Finland), Daimler Smart ED (Hambach plant, France), Ford Focus Electric (Michigan), Peugeot and Citroen (Vigo – Spain)

Inmiddels zijn we bijna 1 jaar verder en heeft FastNed kosten noch moeite gespaard om te komen tot een uitrol van de 201 laadstations in de komende twee jaar. Er is in samenwerking met Rijkswaterstaat een laadstation ontwikkeld, waar veilig en overdekt kan worden opgeladen (zie bijgaande artist impression). Voor alle locaties zijn in overleg met de wegendistricten locatietekeningen gemaakt. Hiervan zijn op dit moment circa 60 locatietekeningen definitief goedgekeurd door de wegendistricten (zie bijgaande tekening). Ook zijn voor alle locaties de legeskosten door FastNed voldaan. In totaal waren hiermee voorbereidingskosten aan de zijde van FastNed gemoeid van circa € 1 mln.

Parallel aan de realisatie plannen heeft Fastned tezamen met Rijkswaterstaat, I&M, EZ, Formule E-team, Financiën en de RVOB³ het afgelopen jaar overleg gevoerd over de vastlegging van de concessie in de WBR vergunning, de huurovereenkomst en een convenant.

Knelpunten

Het bovenstaande proces blijkt inmiddels volledig vastgelopen te zijn. De uitwerking de concessie komt niet van de grond, de betrokken ambtenaren blijven omwegen verzinnen, verklaren en uitvoeren die de concessie ondermijnen. Het verzoek van Fastned om een gelijk speelveld tussen benzinestations en oplaadstations wordt weggewuifd met de tekst "dit schaadt de belangen van de oliemaatschappijen".

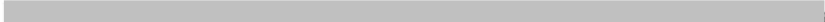

Hieronder noemen wij de vijf belangrijkste knelpunten:

1. Geen bescherming tegen free-ryders

Hoewel de inschrijving gesloten is en alle beschikbare locaties op verzorgingsplaatsen verloot zijn bij de notaris, wil de overheid alsnog de mogelijkheid openhouden dat de oliemaatschappijen ook een concessie voor een oplaadstation krijgen. Dit zonder dat zij net als bovengenoemde 6 marktpartijen de plicht aangaan nu te investeren.

Tot onze verbijstering zijn wij onlangs bovendien geconfronteerd met de aankondiging dat Autogrill op circa 10 verzorgingslocaties, waarvoor aan FastNed respectievelijk aan derden reeds concessies zijn verstrekt, ook laadfaciliteiten gaat realiseren, kennelijk op basis van vergunningen die vanwege Rijkswaterstaat zijn verleend of zullen gaan worden verleend.

Hierdoor zijn de uitgegeven concessies waardeloos geworden en trekken de op basis van de eerdere berichtgeving (concessies & loting) enthousiaste investeerders zich terug. Immers als wij met zeer risicovolle investeringen⁴ de markt openbreken en ontwikkelen en de daarbij behorende aanloopverliezen dragen kan het natuurlijk niet zo zijn dat op dezelfde locaties derde partijen, die niet hebben meegedaan aan de inschrijvings – en lotingsprocedure, (op een later tijdstip wanneer de markt ontwikkeld is alsnog) de mogelijkheid krijgen om laadstations neer te zetten. De huidige concessiehouders van laadstations moeten beschermd worden tegen "free-ryders", net zoals dat de

³ Belangrijkste gesprekspartners:

⁴ Het huidige investeringsplan van Fastned alleen omvat een zeer risicovolle investering van EUR 20 mln in het bouwen van oplaadstations (laadsystemen, bestrating, fundatie, luifel, elektriciteitsaansluiting, etc). Hier komen bovenop de aanloopverliezen en organisatie kosten.

huidige benzinestations zijn beschermd tegen het openen van een tweede benzinestation op dezelfde verzorgingsplaats.

Voor verdere uitleg zie ook deze video: <http://youtu.be/vVdfaZitGOI>

2. Geen shop

Wij willen net als benzinestations de mogelijkheid hebben een shop met onder andere koffie, broodjes en andere versnaperingen bij de snellaadstations te openen. Het zou toch volstrekt normaal moeten zijn dat elektrische autorijders net als benzineautorijders in een veilige en verwarmde ruimte een koffie kunnen drinken terwijl hun auto wordt opgeladen. Dit wordt door de overheid verboden met het argument dat dat de belangen van de benzinestations zou schaden. Een gelijk speelveld is hier duidelijk niet aan de orde.

3. Vertraging door inspraak benzinepomphouders

Een deze dagen gaat er een brief uit van Rijkswaterstaat naar alle benzinepomphouders waarin aangekondigd wordt dat wij een vergunning gaan krijgen en of ze daar "nog vragen of opmerkingen" over hebben (zie bijlage). Wij vrezen dat hiermee een vertragende bezwaarprocedure wordt uitgelokt. Vanuit mededinging lijkt dit ons een zeer wonderlijke gang van zaken.

4. Crisis – en Herstelwet niet van toepassing

De bestaande Crisis- en Herstelwet blijkt vooralsnog niet van toepassing op de laadstations. Dit betekent dat we bij 201 gemeentes minimaal vijf vergunningen (bouwvergunning, milieuvergunning, sloopvergunning, kapvergunning, etc.) moeten aanvragen. Verwachte vertraging kan oplopen tot enkele jaren. Dit onder andere door waarschijnlijk de door gemeenten nodig geachte bestemmingsplan wijzigingen.

5. Geen Groenverklaring

De groenverklaring, noodzakelijk voor bijvoorbeeld een financiering van de Triodos bank, wordt geweigerd door Agentschap NL. Groenverklaringen zijn alleen van toepassing op uitstoot tot gevolg hebbende brandstoffen zoals groengas of biodiesel.

Conclusie

Graag willen wij u waarschuwen dat bij deze werkwijze van de overheid het initiatief van FastNed en zeer waarschijnlijk dat van alle serieuze marktpartijen ten dode opgeschreven is. FastNed leidt hierdoor grote schade aan gemaakte kosten en gederfde inkomsten. Overleg met banken en investeerders heeft FastNed meerdere malen bevestigd dat er niet in hoogwaardige laadinfrastructuur kan en zal worden geïnvesteerd, indien de overheid naar buiten blijft komen met tegenstrijdige berichten over de inhoud van de concessie.

Indien de Nederlandse Staat blijft doorgaan met het afwijken van de in de Staatscourant aangekondigde lotingsprocedure en het discrimineren van oplaadstations t.o.v. benzinestations zal de opkomst van elektrisch vervoer in Nederland zeer zeker worden vertraagd.

Bij gebrek van passend beleid met betrekking tot laadstations op verzorgingsplaatsen en het daar toegestane voorzieningenniveau, zal een laagwaardige wildgroei ontstaan op de verzorgingsplaatsen en het privaat initiatief voor hoogwaardige laadvoorzieningen worden ondermijnd. Tevens zal de beoogde landelijke dekking niet worden bereikt. Investeerders zullen zich de ontwaarding van de uitgegeven concessies goed herinneren en zich richten op landen en industrieën waar de overheid wel staat voor haar beleid en dit ordentelijk uitvoert.

Wij doen dan ook een dringend beroep op u om spoedig alsnog tot een wederzijds passend convenant in dit verband te komen, waarin onder andere bovenstaande knelpunten worden opgelost. Hierbij denken wij aan een vergelijkbaar document als datgene dat al bestaat voor de benzinestations. Immers dit zou direct tot de zo belangrijk zijnde gelijkwaardigheid leiden.

Wij zien uw reactie met belangstelling tegemoet.

Bijlagen:

- Staatscourant d.d. 20 December 2011
- Concessie gunning - Notaris afschrift en brief Rijkswaterstaat
- Brief Rijkswaterstaat aan de benzinestations
- Artist impression van beoogde laadstation op verzorgingslocatie De Zuidpunt
- Convenant met betrekking op de benzinestations
- Locatietekening - voorbeeld voorstel voor indeling van een verzorgingslocatie

